

منطق وکالت

(استدلالها و کاربرست اخلاق حرفه‌ای در وکالت)

مؤلفان:

ایمان محترم قلاتی

وکیل دادگستری

مدرس دانشگاه

سلمان کونانی

مدرس دانشگاه

عضو انجمن منطق‌های حرم‌شناسی کانادا

دیبا امیر حشمتی

وکیل دادگستری

پهنام اکبری

رئیس کانون وکلای مرکز فارس

مدرس دانشگاه

با دیباچه:

بهمن کشاورز

وکیل دادگستری

دکتر ایرج گلدوزیان

استاد دانشگاه تهران

مجمع علمی و فرهنگی مجد

عنوان و نام پدیدآورنده

: منطق وکالت: استدلال‌ها و کاربست اخلاق حرفه‌ای در وکالت/ سلمان کونانی... [و دیگران]؛ با دیباچه‌ای از ایرج گلدوزیان، بهمن کشاورز.

: تهران، مجد، ۱۳۹۰.

: ۲۰۰ ص.

: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۰۶۴-۵

: نویسندگان سلمان کونانی، ایمان محترم قلانی، بهنام اکبری، دیبا امیر حشمتی

: کتابنامه به صورت زیر نویس.

: استدلال‌ها و کاربست اخلاق حرفه‌ای در وکالت.

: اخلاق حقوقی

: وکالت

: وکلای دادگستری

: حقوق -- روش‌شناسی.

: کونانی، سلمان، ۱۳۶۴ -

: گلدوزیان، ایرج، ۱۳۱۶ -، مقدمه‌نویس

: کشاورز، بهمن، ۱۳۲۳ -، مقدمه‌نویس

: K۱۲۶/م۸۱۳۹۰

: ۳۴۰/۰۲۳

: ۲۶۷۵۹۷۵

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری

شابک

یادداشت

کتابنامه

عنوان دیگر

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

شناسه افزوده

شناسه افزوده

رده‌بندی کنگره

رده‌بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

نمایشگاه‌های دائمی آثار حقوقی «مجد»

شعبه فروردین:

خیابان ۱۲ فروردین، روبروی سازمان تعزیرات حکومتی، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم - تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت:

خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷ - تلفن: ۶۶۴۸۶۱۷۴

شعبه کریمخان:

بلوار کریمخان، بعد از خردمند شمالی، پلاک ۴۳، واحد ۲ - تلفن: ۸۸۳۳۳۳۷

شعبه یزد:

خیابان فرخی یزدی، مجتمع تجاری شقایق، طبقه هم کف - تلفن: ۳۵۱۶۳۶۸۶۷۰

شعبه اینترنتی:

www.majdlaw.com

بخش نمایشگاه آثار حقوقی از همه ناشران با فهرست مطالب

موضوع: حقوق خصوصی - ۵۹
شماره انتشار کتاب (چاپ نخست): ۳۸۹
مسلسل انتشار (چاپ نخست و بازچاپ): ۱۳۰۸

این اثر، مشمول قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان می‌باشد.
تکثیر تمام یا قسمتی از آن، خلاف قانون و موجب پیگرد قضایی است.

منطق وکالت (استدلالها و کاربست اخلاق حرفه‌ای در وکالت)
مؤلفان: سلمان کونانی، ایمان محرم قلاتی، بهنام اکبری، دیبا امیر حشمتی
انتشارات مجد

ویراستار: عباس ایلخان
چاپ اول: ۱۳۹۱ تعداد: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۶۵۰۰ تومان
تمامی حقوق © محفوظ است.
دفتر مرکزی:

تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان اردیبهشت، تقاطع شهدای ولندارموی، پلاک ۵۹
تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۳۱۸۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۰۶۴-۵
ISBN: 978-600-193-064-5

www.majdlaw.ir
E-mail: pub@majdlaw.ir

سیستم اشتراک پذیری و مجده:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۳۰۰۰۸۷۷۶۷۷
اعلام شماره تلفن همراه به دفتر مرکزی مجد برای اعلام آثار جدید در هفته
فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید میرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

مقدمه به قلم جناب آقای دکتر ایرج گلدوزیان	۹
مقدمه به قلم جناب آقای بهمن کشاورز	۱۱
مقدمه مؤلفان	۱۳
درآمد	۱۷

باب نخست: کلیات و خارج‌یابی مفاهیم بنیادین منطق

استدلال حقوقی و مغالطه	۲۱
فصل اول: کاربرد منطق در حقوق و حروفه وکالت	۲۱
فصل دوم: مفهوم استدلال حقوقی	۲۷
فصل سوم: تمییزهای منطقی استدلال حقوقی	۳۱
فصل چهارم: تمییزه‌های اخلاقی استدلال حقوقی	۴۹
فصل پنجم: مفهوم مغالطه	۷۱

باب دوم: وکلا؛ تکمیل‌کننده نظام حقوقی در راستای تثبیت و

تحکیم فضای منطقی استدلالها	۷۵
فصل نخست: ضرورت تعامل وکلا و ارکان نظام حقوقی در	
فرآیندهای حقوقی	۷۸
فصل دوم: ضرورت تشریک مساعی وکلا و ارکان نظام حقوقی در راستای تطهیر	
تفکرات و استدلالات حقوقی	۸۴

باب سوم: کلیات مغالطات و مغالطات مقام دفاع؛ شاخصهای منطقی

۸۷	بارقه‌های حقوقی
۸۹	فصل اول: مطالعه تحلیلی - توصیفی ماهیت مغالطه
	فصل دوم: مفهوم و گونه شناسی مغالطات مقام دفاع و زمینه
۹۳	آنها در حرفه وکالت
۹۴	مبحث نخست: مفهوم مغالطات مقام دفاع و زمینه آنها در حرفه وکالت
۹۸	مبحث دوم: گونه شناسی مغالطات مقام دفاع
۱۰۰	مغالطه نکته انحرافی:
۱۰۴	مغالطه شوخی بی ربط:
۱۰۴	مغالطه توسل به واژه های مبهم:
۱۰۷	مغالطه توسل به معنای تحت اللفظ:
۱۱۰	مغالطه تغییر تعریف:
۱۱۱	مغالطه تعریف موضوع:
۱۱۲	مغالطه استثنای قابل چشم پوشی:
۱۱۲	مغالطه خودت هم:
۱۱۵	مغالطه تبعیض طلبی:
۱۱۶	مغالطه رها نکردن پیش فرض:
۱۱۷	مغالطه البته و اما:
	باب چهارم: توجیهات و مستندات ضرورت اجتناب وکلاء از توسل به
۱۲۱	مغالطات در مقام دفاع
	فصل اول: توجیهات و مستندات فلسفی ضرورت اجتناب از
۱۲۴	مغالطات در مقام دفاع
	فصل دوم: معارضه مغالطه و اخلاق حرفهای در وکالت؛
۱۳۴	گرانگه ضرورت اجتناب وکلاء از مغالطات
۱۳۴	مبحث نخست: مفهوم، محتوا و کاریست اخلاق حرفه ای در وکالت
۱۳۵	گفتار نخست: مفهوم اخلاق حرفه ای در وکالت
۱۳۹	گفتار دوم: محتوا و کاریست اخلاق حرفه ای در وکالت

مبحث دوم: تبیین های مثبت ابتعاد و بیگانگی مغالطات

و اخلاق حرفه ای در وکالت ۱۴۳

باب پنجم: فنون استدلال پیروز و موفق در وکالت و مقام دفاع ۱۴۹

ضمایم ۱۶۵

منابع و مأخذ ۱۹۶

www.ketab.ir

مقدمه به قلم جناب آقای دکتر ایرج گلدوزیان

« علم گم شده انسان است، بجوئید آنرا ولو نزد کافر (غیر مسلمان) باشد »
(از فرمایشات حضرت علی (ع))

La science est Louaille egaree du musulman.
Reprends – La, serait – ce chez Les mecreants.

ALI-Ive calife.^۱

رشته حقوق که حرفه مقدس و کالت از انشعابات منبعث از آن است، علم است یا فن است یا هنر؟

- حقوق رشته‌ای علمی است، زیرا قواعد ثابت و فراگیری دارد که در هر زمان و مکانی قابلیت تجربه را دارد و در فراز مدت نتایج حاصل از آن قابل پیش بینی است.

- حقوق فن است، زیرا قضات و وکلای دادگستری و مشاورین قضایی و حقوقی با فراگیری قواعد آن، در به کار بستن آنها اهتمام دارند.

- حقوق هنر است، زیرا بکارگیری قواعد آن به ذوق و استعداد و استفاده از فرصتهای زمانی توسط بکار گیرنده بستگی دارد.

بدین ترتیب، بخاطر کاربرد سه گانه آن می‌توان استنباط نمود که علم حقوق، جهانی است و از ویژگیهای آن درون مرزی و برون مرزی بودن است. در این صورت آگاهی از قواعد آن و نیز قواعد و اصول رشته‌های مشتق از آن تا حد زیادی مرهون ادراک صدرالذکر است.

بدون شک، در عرصه دانش حقوق و انشعابات و شاخه‌های مرتبط با آن از جمله حرفه وکالت، همواره تجهیز به سلاح استدلال‌های دارای چارچوب منطقی و اخلاقی از بایسته‌های بنیادین است و لذا یک حقوقدان و بطور کلی فردی که در تعامل با فضای حقوقی قرار می‌گیرد، هرگز نمی‌تواند از مبانی توجیهی و اسالیب مستحسن طرق استدلالی نیکو غافل باشد، چرا که این مسأله حقیقتی است که با فقدان آن باید فقدان روحیه علمی، هنری و فنی را در حقوق سراغ گرفت.

۱- Louis Milliot (professeur a la faculte de droit de paris), introduction a l'etude du droit musulman recueil, sirey 1953.

معیناً، کتابی که در پیش روی دارید اثری است شایسته که بر محور یک مدل تحقیقاتی کاملاً روشمند و متکی بر پارادایم‌های عقلانیت‌گرا، در راستای تنویر هر چه بهتر و بیشتر ضرورت صدرالذکر، افق‌ها و ایده‌های جدیدی را برای دست‌اندرکاران امر و کلیه مرتبطان با رشته حقوق و حرفه وکالت باز می‌نماید. همچنین توجه دوستداران عدالت و دادگری، خصوصاً جامعه‌ی وکلای محترم را به دقت نظر بیشتر در مفاهیم و گزاره‌های سراسر ارزشمند این اثر جلب می‌نمایم.

دکتر ایرج گلدوزیان

استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

دی ماه ۱۳۹۰ خورشیدی

www.ketab.ir

مقدمه به قلم جناب آقای بهمن کشاورز

وجود روابط حقوقی منظم و تعریف شده بین مردم از ویژگیهای جوامع متمدن است. توسعه یافتگی جامعه با میزان آن نظم و وضوح این تعریف، نسبت مستقیم دارد. نظم و تعریف شدگی جامعه ناچار پیچیدگیهایی را باعث می شود و لاجرم لازم می آید، آنان که مباشر و متولی برقراری و نگهداری این نظم و نسق هستند، آموزشهای خاصی را ببینند و ویژگیهای مشخصی داشته باشند.

قضات و وکلان مباشران و متولیان حفظ نظم در جامعه هستند و هر یک به گونه ای « قانون » - یعنی مجموعه روابط و قواعد و تعریفها - را اجرا می کنند و پاس می دارند.

پیچیدگیهایی که به آنها اشاره کردیم و این واقعیت که وسیله ابتدایی کار در این مباشرت و تولیت، لفظ و بیان و نگارش است، ایجاب می کند که از یک سو قضات و وکلان با الفاظ و جملات و عبارات، نحوه به کارگیری آنها و موضع کاربردشان کاملاً آشنا باشند و از دیگر سو هر دو گروه از زبان مشترکی - به عنوان ابزار کار - استفاده کنند. در عین حال، آنجا که پای ایفا و استیفای حق یا اعمال مجازات در میان باشد، روش کاربرد زبان برای رسیدن به مقصود و منظور با آنچه در داستان سرایی و شاعری کاربرد دارد، کاملاً متفاوت است. آنجا که هدف، بیانگیزش احساسات و عواطف و ترسیم و تجسم مناظر و وقایع و زیباییها و زشتیهاست، صنایع ادبی و نکته سنجیهای شاعرانه و منشیانه به کار می آید، اما آنجا که قرار است گفتار یا نوشتاری در معرض قضاوت حقوقی قرار گیرد و منشأ ایجاد یا سقوط تعهد و تحمیل یا انتفاء مجازات باشد، منطق و اصول و ابزارهای تفکر و استنتاج درست باید به کار برده شود، البته بدون بی نیازی مطلق از آنچه که کلام را زیباتر و گیراتر می کند؛ چه اگر اینها و آنها درهم بیامیزند، حاصل، گفتار و نوشتاری خواهد بود زیبا و مقنع.

وکیل مدافع با آنچه نوشته شد به ناچار آشنایی و الفت دارد، زیرا که بدون این آشنایی و الفت، وکیلی درخور این عنوان نخواهد بود. از طرفی همچنانکه بارها گفته و نوشته ام، وکیل را از همواره آموختن و باز هم آموختن گریز و گریزی نیست، زیرا آنگاه که خود را از این بازآموزی همیشگی بی نیاز پندارد، بی گمان به آغاز پایان زندگی حرفه ای و شاید حیات معنوی اش رسیده است.

کتابی که فرارو دارید و حاصل رنج جنابان آقایان سلمان کونانی، ایمان محترم قلاتی و بهنام اکبری و سرکار خانم دیبا امیر حشمتی است، حرکتی چشمگیر است در راه به دست دادن پاره‌ای از ابزارهایی که درباره آنها گفتیم. تلاش فراوان کرده اند که درخور تحسین است و امید است ادامه یابد.

بهمن کشاورز

رئیس سابق اتحادیه سراسری کانون های وکلای ایران. اسکودا

آذر ماه ۱۳۹۰ خورشیدی

www.ketab.ir

مقدمه مؤلفان

سحر با باد می‌گفتم، حدیث آرزومندی
 خطاب آمد که واثق شو به الطاف خداوندی
 دعای صبح و آه شب، کلید گنج مقصود است
 بدین راه و روش میرو که با دلدار پیوندی
 (لسان الغیب حافظ شیرازی)

خداوند لوح و قلم را بپای بی‌کران داریم که توفیق قلم زدن در مسیر مقدس دانش حقوق و حرفه شریف و حیات افزای وکالت را به ما عطا فرمود.
 مسلماً، حرفه وکالت از آن رشته‌های مشاغل است که هم‌سو با هویت و ذات حقیقی دانش حقوق، چنان ماهیتی دارد که می‌توان از هر سو، ابعادی از آن را به نظاره نشست. این حرفه واقعاً از بنیادی‌ترین لوازم زندگی در نظام اجتماعی است به نحوی که می‌توان گفت ستون حقوق متعالی بشر است.
 مع‌هذا، از آنجا که حرفه وکالت، محیط حقیقی بحث، گفتگو و استدلال است، هیچ‌کدام از سطوح نسبی و مطلق تردید، واجد محلی از اعراب نخواهند بود، که بدون تسلط کافی بر فنون، آداب و اخلاقیات پیش نیاز این حرفه، همواره باید هم احتمال مورد سوء استفاده مخاطبان قرار گرفتن را قوی دانست و هم امکان سوق یافتن آگاهانه یا ناآگاهانه به ورطه تفکر نادرست را امری سخت متوقع بینداشت. ظهور دنیای مغالطات یا استدلال‌های مغالطی یکی از زمینه‌های اصلی حدوث بدیده‌های مذکور است؛ یعنی در عرصه مجامع و گفتگو، ممکن است از یک سو، هدف مخاطب، مخاطب یا طرف بحث و گفتگو قرار گرفته و به سادگی فریفته شد و از سوی دیگر، ممکن است تعمداً یا ناآگاهانه روی بسوی استخدام و استفاده از مغالطات آورده و عملاً در مسیر ابتعاد از رویه حرفه‌ای صواب و صائب افتاد که به هر روی هر دو واجد تبعات ناخوشایندی هستند. لذا تردیدی نیست که می‌توان با فراگیری اسالیب استدلال درست و شناخت مفاهیم و مصادیق دنیای مغالطات، تا حد قابل ملاحظه‌ای محیط گفتگو را از این احتمال شدیداً ممکن الحدوث، تطهیر نمود.

شایان ذکر است، محیط گفتگو و بحث در حرفه وکالت از جمله فضاهایی است که بشدت مستعد آلوده شدن به زمینه و پیکره مغالطات است. مغالطات هم گونه‌های مختلفی دارند، همانند مغالطات مقام دفاع، مغالطات سطح تبیین یا تبیین‌های مغالطی و ...، که همواره در دانش منطق و سایر انشعاب‌های علمی مربوطه، موضوع بحث علماء می‌باشند و در رشته‌های علمی گوناگون و از جمله دانش حقوق از زمینه امکانی حدوث برخوردارند. و لذا مطالعه و شناخت آنها، فرد اجلی بایسته‌هاست.

به هر تقدیر، از آنجا که در حرفه وکالت عموماً فرآیند طرح ادعاها و بیان ایرادات از وجه غلبه برخوردار است، از میان انواع مغالطات مذکور، این مغالطات مقام دفاع می‌باشند که در حرفه وکالت بیش از هر نوع دیگری، دستمایه و ابزار استراتژی دفاعی قرار می‌گیرند و بنیت می‌یابند، چرا که این مغالطات اصولاً زمانی حادث می‌گردند که ادعایی مطرح می‌شود یا ایرادی بیان می‌گردد و اشخاص مخاطب به جای اتخاذ رویه و عکس‌العمل منطقی و صواب در قبال پاسخگویی بدانها، بنا به هر دلیلی روی به سوی سلاح مغالطات مذکور می‌آورند تا عملاً از پاسخگویی دقیق بدانها فرار نمایند. البته نباید مغفول گذاشت که بعضاً ممکن است واقعاً تمایل به سوی مغالطات و استفاده از آنها در این عرصه کاملاً ناخواسته و ناآگاهانه باشد، به نحوی که اشخاص خودشان از اینکه به ورطه مغالطات سوق یافته و در حال استفاده از آن می‌باشند، سخت غیر ملتفت و بی اطلاع باشند.

علی‌ای حال، شناخت این دسته مغالطات و اشراف بر برهم کنش آنها و مجاری تفکر و استدلال درست، می‌تواند از شاه کلیدهای توفیق در حرفه وکالت تعریف گردد، چرا که دانستن اسلوب تفکر درست و تریب آن از مغالطات، باعث می‌شود که اولاً) به آسانی مورد سوء استفاده استدلال‌ات نادرست مخاطبان و اشخاص طرف محاجه و گفتگو قرار نگیریم و ثانیاً) نیز اینکه، ضمن اشراف بر استدلال از نوع مغالطات، در راستای تحکیم شخصیت و اخلاق حرفه‌ای از توسل به مغالطات مذکور اجتناب نمائیم، تا هیچ وقت متهم به سلوک رفتاری نادرست و منفعت‌محور نگردیم. و لذا در راستای جامه عمل پوشانیدن به این مهم، در نگارش کتاب حاضر به گونه‌ای که بتواند آغازگران راه را بهتر بکار آید و پیشرفته‌تران را تمتع و تعمق افزاید، با الهام و گریه برداری از سبک گفتاری - نوشتاری وکیل مشهور و نام‌آشنای آمریکائی، «جری اسپنس» که واقعاً معلم حقیقت جوئی بوده و سیمای خردمندی را بهتر از هر کس دیگری در دنیای حرفه وکالت ترسیم نموده است، سعی شده با معرفی بایسته‌های منطقی - اخلاقی استدلال حقوقی در حرفه وکالت، مفهوم و مصادیق مغالطات در مقام

دفاع به نحو دقیقی شناسانده شده و در ادامه گریزی اجمالی بر گزاره‌های بنیادین فنون استدلال موفق در حرفه وکالت و نیز اخلاق حرفه‌ای در آن زده شود تا نهایتاً بارقه‌هایی از شخصیت سلوکی صائب در حرفه وکالت و مسأله تناد و تنافی ذاتی مغالطات و کلید واژه هویت ساز اخلاق حرفه‌ای برجسته گردد.

مع‌هذا، در این راستا طی نگارش کتاب حاضر که در سطوح کلان، شناسایی و مطروودسازی استدلال‌های متکی بر مغالطات در عرصه علم حقوق دغدغه و هدف اصلی آنرا تشکیل می‌دهد، ضمن بهره‌گیری از نظرات، پیشنهادات و مشاوره‌های وکلای ارجمند دادگستری از حوزه‌های مختلف سراسر کشور، سعی شده است که به منظور برجسته سازی زمینه حدوث موضوعات مورد بررسی و مبتلا به بودن آنها در گستره نظام حقوقی، طی رویکردی تحلیلی و بر محور رهیافت عقلانیت انتقادی، به فراخور موضوعات و مطالب مورد بررسی تعدادی از لوایح تقدیمی وکلای محترم به محاکم دادگستری، به گونه نقد و ارزیابی گذاشته شود. در ارتباط با انجام این مهم، نظر به توافقات حاصله با وکلای بزرگوار که راقم و طراح لوایح مذکور بودند، ضمن رعایت بی‌طرفی کامل، جدی‌ترین ایرادات و انتقادات وارده به آن لوایح مطرح گشته‌اند.

در ادامه بر خود فرض می‌دانیم از اساتید محترم دانشگاه و دوستان معزز و فرهیخته آقایان بهمن کشاورز (رئیس سابق اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای ایران)، مصطفی انوری‌زاده (رئیس سابق کانون وکلای آصفهان)، دکتر مصطفی ماندگار (استادیار دانشگاه علوم و تحقیقات فارس)، دکتر حسین آقائی‌نیا (دانشیار دانشگاه تهران)، دکتر حبیب احمدی (استاد دانشگاه شیراز)، دکتر عباس منصور آبادی (استادیار دانشگاه تهران)، دکتر ایرج گلدوزیان (استاد دانشگاه تهران)، مهدی آقائی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی و قاضی دادگستری)، اسلام مددی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی و قاضی دادگستری کرمان)، جمال انصاری (رئیس کل دادگستری استان قزوین و دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی)، اردوان عزیزی (معاون دادگستری کل استان کهگیلویه و بویر احمد و دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی)، اصغر حسینی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی و قاضی دادگستری تهران)، امیر مرادی (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی)، محمد علی بذرافشان (وکیل دادگستری)، رضا سلطانی بیدگلی (وکیل دادگستری)، روح‌الله طالب‌وند (کارشناس حقوقی)، محسن زهری (دانشجوی دکتری و مدرس دانشگاه)، جعفر فراست (قاضی دادگستری)، فیض‌اله صالحی (قاضی دادگستری)،

جمشید غلام‌لو (دانشجوی دکتری حقوق کیفری و مدرس دانشگاه)، علی حقی (کارشناس ارشد حقوق ارتباطات و وکیل دادگستری) و ایمان رحیم پور (دانشجوی دکتری حقوق کیفری) مراتب تقدیر و سپاسگزاری خود را ابراز داریم.

در پایان از کلیه مخاطبان و خوانندگان فرهیخته و اندیشمند، تقاضا می‌کنیم که با بیان نقطه نظرات ارزشمند خود، ایرادات و نواقص احتمالی پژوهش حاضر را به نگارندگان گوشزد نمایند تا ان شاء الله در چاپهای بعدی محل استفاده و ملحوظ نظر قرار گیرند.^۱ در آخر به غایت، کفایت این ناچیز کراسه عینیت اهتمام به بارقه‌ای است از فضیلت متعالی که متمم کلام است؛

«شاید بتوان اراده کرد و روشنایی سپیده را ندید، شاید بتوان اراده کرد و آواز دلنشین پرندگان را نشنید، شاید بتوان زبان را به اسارت انداخت، شاید بتوان قلم را زندانی کرد، شاید بتوان از چشمها و گوشها برده‌ای ساخت که فقط ببیند و شنونده باید دیدن‌ها و باید شنیدن‌ها باشد، اما اسیر یا زندانی کردن اندیشه و تفکر در نقشه تدبیر متفکرین نه مقدور بوده و نه محلی از اعراب دارد. راه بی پایان است، مقصد ناکجا آباد نیست، سنگ نشاندن راه بر قلب آب نقش بسته است، انکار نتوان کرد، بشیر نذیر و نذیر بی نظیر مقصد ورود نامحدود و افضل تحیات است.

خردمند باید بود، آسمانی باید جستجو کرد، طلب باید کرد، پر از نیستی استیصال باید بود، باید کشید و باید درک کرد، تصویر موفقیت و معنای آن را، تأمل باید کرد، نشاید که فقط نظاره‌گر بود، باید ساخت از نو طرحی دوباره، باید حرکت کرد بسوی آینده، تفکر بها می‌دهد؛ تحول و تفوق سهل دست یافتنی است.»

تهران. آبان ماه ۱۳۹۰ خورشیدی

۱- ایمیل نگارندگان جهت برقراری ارتباط:

- SALMANKUNANI@YAHOO.COM
- IMAN_MOHTARAM@YAHOO.COM
- BEHNAMAKBARI@YAHOO.COM
- DIBAAMIRHESHMATI@YAHOO.COM